

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2015/16:24

Fredagen den 15 januari

§ 1 Allmänna frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 15 december 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 18 januari 2016

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Innan vi börjar mötet vill jag informera om att det i den röda mappen ligger två dokument som inte har med dagens möte att göra, utan det är två kommande skriftliga samråd. Men detta var ett bra tillfälle för er att få tillgång till dessa rådsslutsatser. Det är MEPP och Libyen som ligger i mappen, och det blir antagligen skriftligt samråd vid lunchtid i dag.

Nu har ni papperen och hinner läsa igenom dem i förväg. Vi vet dock inte avslutningstiden ännu, för vi vet inte när Coreper kommer att behandla frågan. Det kommer att vara avslutat senast på måndag. Läs på nu så att ni alla är väl förberedda när det väl kommer, för på helgen kan det vara svårt att få tag på denna typ av dokument. Alla reser ju inte till Stockholm och läser dem.

Då välkomnar vi utrikesministern med medarbetare hit. Vill utrikesministern säga något om återrapporten från allmänna rådet den 15 december? Nej.

Anf. 2 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

I återrapporten under punkten Migration säger utrikesministern apropå omfördelningssystemet att Sverige bad om solidaritet, särskilt med barnen. Gäller det omfördelningen av ensamkommande barn? Jag har inte hört att Sverige vill omfördela just ensamkommande barn.

Anf. 3 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande och ärade ledamöter! Sverige har ensamt tagit emot ungefär 30 procent av alla ensamkommande barn till Europa. Vi har gjort detta känt bland de andra medlemsländerna och sagt att det utgör en speciell utmaning för oss eftersom det innebär att vi måste ta ett långsiktigt ansvar. Därför har vi också bett om hjälp och sagt att när det gäller omfördelning är detta en viktig faktor för oss.

Vi har talat om hur siffrorna ser ut och hur ansvaret ser ut och bett om hjälp. Estland, till exempel, svarade omedelbart och sa att man tycker att det är viktig information och att man gärna vill hjälpa till. Estland har också sagt att man inte har så mycket erfarenhet av detta men gärna vill förstå hur man gör och dela best practices och erfarenheter.

Det har verkligen gjort intryck på andra länder att vårt ansvarstagande är så stort.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Föredragning av det nederländska ordförandeskapets arbetsprogram.

Anf. 5 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Nederländerna ska presentera sitt ordförandeskapsprogram för rådets arbete mellan den 1 januari och den 30 juni i år.

Nederländerna har fyra huvudprioriteringar, som ni säkert redan känner till. Den första handlar om ett integrerat förhållningssätt till migration och internationell säkerhet, den andra om Europa som innovatör och skapare av nya arbetstillfällen, den tredje om hållbara europeiska finanser och en robust eurozon samt den fjärde om en framåtblickande klimat- och energipolitik.

Nämnden har fått ta del av detta program. Regeringen måste och vill återkomma till nämnden när de enskilda frågorna diskuteras inför respektive rådsmöte.

Detta är en informationspunkt, och ingen diskussion förväntas heller på allmänna rådet.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6. Finns det något att kommentera avseende parlamentets resolutioner? Nej.

Då går vi till dagordningspunkt 7, Förberedelser inför Europeiska rådet den 18–19 februari. I dagsläget är det en extremt kortfattad text.

Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! På mötet ska dagordningen för Europeiska rådet presenteras, men det är fortfarande tidigt i processen. Som vanligt återkommer regeringen vid samråd om våra positioner i sak inför möten i allmänna rådet och Europeiska rådet i februari.

Det är framför allt två punkter på dagordningen: UK-frågan, alltså Storbritannienfrågan, och migration.

För det första ska stats- och regeringscheferna återkomma till frågan om den brittiska reformagendan. Man hoppas förstås hitta en lösning som alla medlemsstater kan acceptera. Den känsligaste punkten handlar om välfärd och fri rörlighet. Vi väntar oss mer underlag för denna diskussion.

För det andra ska migrations- och flyktingkrisen diskuteras. Här väntar vi oss en uppföljning av hur de olika åtgärder som redan har beslutats har genomförts.

Under punkten Övrigt nämns att Europeiska rådet väntas ställa sig bakom kommissionens förslag till rekommendationer om den ekonomiska politiken för euroområdet inom ramen för den europeiska termen. Detta har diskuterats i EU-nämnden förut. Rekommendationerna har redan diskuterats och godkänts vid såväl Epsco som Ekofin.

Anf. 8 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Både UK och migration är stora punkter. När det gäller UK, hur ser det ut just nu? Kan ministern säga något om det finns några nya kompromisser eller förslag? I så fall, hur ställer sig Sverige till dem i dagsläget?

Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Borde inte Sverige vid detta möte väcka frågan om de lagförändringar som är ibland beslutade och ibland på gång i Polen? Jag menar att detta är ett sammanhang och en kontext där rådet borde diskutera dessa förändringar som vi och många andra har synpunkter på så att polackerna får höra vad den förhoppningsvis samlade Europeiska unionen tycker om det Polen håller på med.

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi väntar oss nya texter i början av februari, så det har inte kommit fram något nytt när det gäller Storbritannien och diskussionen om deras fyra krav. Det är alltså lite för tidigt att säga något om det.

Både för utrikesministerrådet och allmänna rådet, och kanske för rådskonstellationen i allmänhet, är det alltid en utmaning att hitta utrymme att diskutera sådant som är aktuellt och har kommit upp och verkligen behöver diskuteras.

Ibland krockar det med en procedur som redan är inledd, och i detta fall har kommissionen inlett en procedur för hur vi ska använda det nya instrumentet för mänskliga rättigheter och rättsstaten.

Jag kan tänka mig att stats- och regeringscheferna vill diskutera detta. För närvarande är det dock inte uppsatt som en punkt på dagordningen, och det är främst den vi diskuterar här. Vi kan inte utesluta att de vill prata om det, men hur de gör det återstår att se.

Anf. 11 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Jag förstår att det kan vara svårt att säga hur de nya förslagen ser ut när det inte finns några nya texter.

Kan utrikesministern säga om det finns några särskilda punkter som är omdiskuterade? Vilka är de känsliga punkterna? Varthän leder det?

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Precis som jag sa känns välfärd och fri rörlighet som den mest kontroversiella punkten. Här kommer vi säkert att få en livlig och kanske svår diskussion.

Men än så länge har vi inte sett det konkretiseras, och därför är det viktigt att det kommer nya förslag och texter om hur det ska tolkas och hur de tänker sig att det ska utformas framöver.

Först då kan vi diskutera i sak hur vi ska ställa oss och vilken position vi ska inta.

Det ovan nämnda har identifierats av alla som den mest känsliga punkten.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Finns det någon övrig fråga som kommer att tas upp eller som förväntas tas upp?

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! På begäran av Italien har frågan om språkregimen i Epso och domsluten från september respektive december 2015 lyfts in. Italien anser att det är en diskriminerande språkregim och vill förstås ha italienska också. De vill se detta som en informationspunkt, och Spanien gav stöd till Italien i frågan under onsdagens Coreper II.

Vi stöder inte Italien och Spanien, men vi har inga övriga synpunkter i denna fråga. Det är ju en gammal välkänd fråga.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Utrikesministern såg att jag drog på smilbanden, för jag känner så väl igen denna diskussion.

Då är vi klara med allmänna rådet.

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 14 december 2015**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 18 januari 2016**

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Då fortsätter vi mötet och går vidare med frågor om återrapporteringen den 14 december.

Anf. 17 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Jag har en fråga om en av A-punkterna. Det gäller den diskussion som handlar om Mellanösternprocessen, som kommer nu framöver. Det är en ganska lång redogörelse för hur diskussionen går om Mellanösternprocessen. Utrikesministern talar här i ganska skarpa ordalag om Israels agerande. Senare står det att det bästa är att EU ska visa enighet, solidaritet och så vidare.

Min fråga är egentligen: Hur gick diskussionen? Är det så att utrikesministern märker ut sig på något sätt och har en egen linje, eller är det så att EU är enigt i sin linje? Detta rör alltså en A-punkt och inledningen, punkt 2, från återrapporten.

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för frågan! Det finns en stor samsyn om Mellanösternpolitiken. På detta möte var det flera medlemsländer – jag behöver inte räkna upp dem här – som med stor oro och upprördhet rapporterade om att de har fått svarsåtgärder från Israel på beslutet om ursprungsmärkning. Det har lett till att besök har ställts in och att de har kallats upp. Det har varit olika aktioner mot vissa medlemsländer, framför allt mindre sådana.

Jag måste ändå säga att det finns en stor samsyn när det gäller Mellanösternpolitiken och även en stor oro över situationen. Det håller på att gå riktigt illa i Mellanöstern. Ingen fredsprocess pågår, och vi ser våldsanvändning i allt högre grad. Jag upplevde att det fanns en bred samsyn.

Det är också viktigt att säga att vi är eniga om riktlinjerna; det är ett helt enigt beslut om dem.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 3, Syrien.

Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Rådet förväntas diskutera utvecklingen i Syrien och den politiska processen. Man kommer också att diskutera de tilltagande spänningarna mellan Saudiarabien och Iran och Syrienkonferensen i London den 4 februari.

Regeringen ser förstås med stor oro på det mycket allvarliga läget i Syrien. Rysslands och Asadregimens militära agerande riskerar att undergräva den FN-ledda politiska process som nu finns utstakad med en tydlig tidtabell. Regeringen välkomnar att säkerhetsrådet den 18 december antog den första resolutionen om en politisk lösning för Syrienkrisen. Dock är det ingen resolution om våldsanvändning.

Det är nu viktigt att skapa förutsättningar för att inleda förhandlingar mellan syriska parter. Detta blir vägledande också för Sveriges hållning vid FAC. Vi välkomnar utfallet av det förhandlingsförberedande oppositionsmötet i Riyadh i december, och vi ser även positivt på att oppositionen trots Rysslands och regimens militära agerande står fast vid sitt åtagande att delta i förhandlingarna.

Sverige verkar gentemot FN och oppositionen och genom det syriska kvinnonätverket för att också stärka kvinnors deltagande i förhandlingarna. Vi förbereder just nu att bjuda in kvinnor för att erbjuda dem en plattform och en röst inför förhandlingarna.

Vid FAC ska vi fortsatt framhålla vikten av tydliga EU-budskap gentemot Ryssland så att vi förhoppningsvis kan förmå dem att sluta bomba områden där Isil inte är närvarande. Vi ska fokusera på det politiska spåret och genomförandet av förtroendeskapande åtgärder.

Sverige kommer att betona att EU ska fokusera på att bygga förtroende hos oppositionen och genomföra de förtroendeskapande åtgärderna. De omänskliga belägringarna av civila områden och de urskillningslösa attackerna mot civila områden måste upphöra omedelbart. Vi har sett detta rapporteras med förfärliga bilder och annat, inte minst från Madaya, på sistone.

Vi ser med oro på de ökande spänningarna mellan Saudi och Iran, och vi uppmanar EU att fortsätta ansträngningarna att trappa ned motståndningarna. Om detta eskalerar får det långtgående konsekvenser. Ansträngningarna ska inkludera att försöka hitta lösningar i Jemen, Syrien och Irak. Det var ett framsteg att Iran och Saudi satt vid samma bord och diskuterade Syrien. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Inför Syrienkonferensen i London den 4 februari, som jag nämnde, kommer regeringen med en uppmaning till EU och medlemsländerna. Detta är en givarkonferens, och vi vill uppmana till att ge generösa humanitära bidrag, som behövs, och långsiktigt utvecklingsstöd. Regeringen ökar stödet till Syrienkrisen inför konferensen i London, och vi kommer att göra en ny humanitär utfästelse för 2016 gentemot FN:s appeller.

Detta kompletteras med en femårig regional biståndsstrategi för Syrienkrisen. Som har rapporterats här förut omfattar den 1,7 miljarder kronor fram till 2020. De prioriteringar som vi har i Syrienstrategin ligger väl i linje med det som Londonkonferensen har som teman. Vi vill stärka resiliensen i Syrien och grannländerna så att människor kan försörja sig och få tillgång till grundläggande samhällstjänster som utbildning. Vi kommer att jobba med välkända partner, som FN-organen. Det står tydligt i strategin att inget stöd ska gå till väpnade grupper och att Sverige inte ska samarbeta med Asadregimen.

Genom strategin arbetar vi också mot könsrelaterat våld. Vi säger att fler måste få rehabilitering och vård. Det innebär en ökning av stödet till civila i form av civilsamhällets organisationer i Syrien, som förhandlar om lokala vapenvilor, verkar för fred och dialog och även dokumenterar brott mot mänskliga rättigheter.

Om man stöder dessa krafter tycker vi att det bidrar till att skapa förutsättningar för fred och demokrati. Det går inte att vänta på en fredsöverenskommelse. Man måste börja med strategiska utvecklingsinsatser nu så gott det går, under svåra förhållanden, för att möta de enorma behov som finns i regionen.

Det är klart att vi kan påtala att Sverige också har haft ett generöst flyktingmottagande. Vi har hittills tagit emot 120 000 asylsökande från Syrien och bidragit med 1,9 miljarder kronor i humanitärt stöd till Syrienkrisen.

Anf. 21 KARIN ENSTRÖM (M):

Ordförande! När det gäller läget i Syrien trodde man att vi hade sett det värsta, men nu har vi sett att det uppenbarligen är ännu värre än vad vi trodde. Det är oerhört angeläget att kunna ta till vara de små framsteg som har gjorts. Det finns ändå en väg framåt, och den konflikt som nu finns mellan Iran och Saudiarabien får inte påverka detta negativt. Risken är uppenbar.

Det handlar också om den humanitära hjälpen och att EU på så många sätt som möjligt stöder både FN och annat så att vi kan hjälpa de människor som utsätts för ett fruktansvärt lidande.

Jag tycker att det som utrikesministern inledde med är bra: EU ska nu vara tydligt i sitt budskap till Ryssland. Det gäller inte bara inblandningen i konflikten, utan det sätt på vilket den sker och den våldsanvändning vi ser är någonting som EU inte kan acceptera.

Eftersom det är så många aktörer som på olika sätt är både drivande och inblandade i konflikten kan man inte nog understryka hur viktigt det är att EU på alla sätt som går försöker mana aktörerna att ta sitt ansvar och få en väg framåt. Det handlar dels om att stoppa våldet och lidandet, dels om att försöka ta sig den mödosamma vägen framåt.

Jag har egentligen inte någon fråga, utan jag vill snarare bara understryka vikten av att EU är så tydligt och enigt som möjligt i frågan.

Anf. 22 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag skulle vilja följa upp en fråga som jag ställde tidigare. Utrikesministern lovade mig den 30 november att driva frågan om att kristna kurderna ska delta i fredsprocessen. Jag tror inte att jag hörde någonting om det i utrikesministerns genomgång här.

Jag vet inte om utrikesministern har drivit frågan, men jag avstod från en avvikande mening för att utrikesministern sa att hon skulle driva frågan och att hon stod bakom den. Jag skulle därför vilja ha en liten komplettering av utrikesministern på det området.

Jag skulle också vilja inskräpa frågan om 1325 och kvinnors delaktighet i krig och konflikter. Det är bra att regeringen nu mer aktivt driver frågan.

När det gäller de senaste rapporterna om svälten i Madaya är det naturligtvis oerhört angeläget att vi ser till att få stopp på belägringen.

Jag deltar i en organisation som skickar ut olika upprop. I går hade vi i upprop där vi skulle adressera Ban Ki Moon om frågan om att han måste gå in och se till att parterna får till stånd ett hävande av belägringen. Jag hoppas att EU verkligen driver på och att man inte menar att det bara är Turkiet och Iran som kan lösa detta. Också FN måste in och försöka häva belägringen.

Som Dagens Nyheter skrev i går lever 1 miljon syrier i belägrade samhällen dit hjälp inte kommer fram och där svält hotar. Barn tvingas äta löv och insekter för att stilla hungern, och 1 kilo ris kan kosta tusentals kronor. Detta är en fruktansvärd situation som vi måste ta på allvar. Jag vill bara instämma i det som ministern har tagit upp på detta område.

Anf. 23 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr ordförande! Utrikesministern nämnde att Sverige inte ska delta i samarbete med Saudiregimen. Det tycker jag givetvis är jättepositivt med tanke på att det är en brutal regim.

Samtidigt skulle jag vilja att utrikesministern utvecklade lite grann vad detta innebär. Innebär det också att Sverige inte ska delta i samtal med Asadregimen? Vi har ett exempel i norra Syrien, där den demokratiska oppositionen i form av SDF har utestängts från samtal på grund av Turkiets påtryckningar. Det är naturligtvis ett stort problem om inte kurderna får uttrycka sin ståndpunkt i frågan.

SDF har som bekant också haft samtal, och inte samarbeten, med Asadregimen och fått till en vapenvila. För att nå långsiktiga lösningar är det viktigt att man absolut inte samarbetar med Asadregimen, men man ska i alla fall samtala med dem. Utrikesministern får gärna utveckla detta.

Anf. 24 JOHAN NISSINEN (SD):

Ordförande! Utrikesministern! Jag vill hänvisa till vår avvikande mening från den 30 november.

Anf. 25 TINA ACKETOFT (L):

Jag tycker att det är skönt att höra att EU ska fortsätta, eller åtminstone ta upp, sin tydliga röst mot Ryssland. Vi vet att detta är ett av de stora problemen just nu bland alla problem som finns.

Jag kan inte låta bli att säga något ytterligare. Jag är som rödglödgad feminist naturligtvis inte emot att man vill ha kvinnor med. Men det finns kvinnor även inom Asadregimen, och jag vill bara säkerställa att vi inte nödvändigtvis behöver tala med dessa kvinnor. När vi talar om att man ska ha kvinnor med vid förhandlingsbordet förutsätter jag att det är kurder, kristna och andra grupper och inte kvinnor generellt. Även om vi kvinnor är ett fantastiskt kön finns det också några av oss som inte har rätt åsikter när det gäller denna konflikt.

Ett långsiktigt tänk behövs i allra högsta grad. Utrikesministern tog också upp detta. Men hur säkerställer man att alla de stöd som nu sätts in inte hamnar i fel händer? Det är en djungel av grupperingar; det vet vi

allihop. Det finns undergrupperingar och kanaler sinsemellan. Finns det något sätt att säkerställa att stödet hamnar där vi verkligen avser att det ska hamna? Och hur gör man för att garantera det i så hög grad det går, i alla fall?

2015/16:24

15 januari

Anf. 26 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack så jättemycket för föredragningen!

Jag vill instämma i vad Désirée från KD och Tina från Liberalerna har sagt om att Sverige aktivt ska driva resolution 1325 och kvinnors deltagande i demokrati- och fredsprocesser.

Det är viktigt att ta hänsyn till de många aktivister som har hamnat i Sverige och att ta vara på de krafterna, både här på hemmaplan och i Syrien. Det är väldigt viktigt, för om vi inte säger till kommer vi att hamna i samma situation som i andra konfliktområden, till exempel Irak och Libyen, där kvinnor saknas.

Det gäller också andra krafter, som även ni var inne på, till exempel kurderna. Hur ser vi egentligen på Rojava, den del av Syrien där kurderna styr? Det är faktiskt en rent sekulär kraft som styr där, och det är inte enbart kurder. Det är en allians bestående av många sekulära krafter som styr väldigt demokratiskt utifrån de förhållanden som råder där, även om det säkerligen finns massor av brister också. Det är viktigt att dessa krafter inte åsidosätts. Jag undrar vad Sverige tycker i den frågan.

Sveriges aktiva roll att stödja sekulära och demokratiska krafter är viktig i den här fredsprocessen, för det är de krafterna som har varit måltavla för till exempel jihadisterna och andra religiösa krafter men också för regimen repression av alla dessa människor. En del bor i Sverige nu; en del har suttit i fängelse i tiotals år.

Nästa fråga gäller Irans och Saudiarabiens konflikt. Det är klart att de här två länderna kommer att påverka. De har sina egna roller, och redan på förra mötet i november var jag negativ till att Saudiarabien skulle vara fredsmäklare.

Jag förstår att alla parter ska vara med, men de två makterna Iran och Saudiarabien kommer att bromsa en varaktig fredsprocess. De har inte bara maktintressen utan även religiösa intressen. Den ena stöder shia och den andra sunni. Det är alltså bra att man redan nu är på sin vakt i fråga om hur det kommer att bli. Vi har facit i handen när det gäller både Libyen och Irak.

Jag hoppas verkligen att vi har en egen aktiv röst och roll när det gäller kvinnor och minoriteter men också att se konflikterna med tanke på situationen som råder i Mellanöstern.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Slutligen har jag själv inte så mycket en kommentar som en fråga.

Det har under lång tid funnits en konflikt om prissättningen på läkemedel. Läkemedelsbolagen har ansett Syrien vara ett medelinkomsttagarland, för det är det på papperet med gammal statistik. De organisationer som har försökt hitta och distribuera vaccin har därför fått betala höga priser.

Det ser ut som om den frågan är på väg mot en lösning, men min fråga är hur det blir generellt med hälsoarbetet. I krig är det ju inte alltid det direkta våldet som dödar. Svält, hälsoproblem, brist på vaccin och brist på hälsovård och sjukhus skadar ännu fler.

Ser utrikesministern någon möjlighet till framgång nu när vi äntligen har fått en FN-resolution? Finns det en möjlighet att nå ett avtal mellan de olika styrande parterna så att åtminstone hälsoarbetare eller frivilligorganisationer som jobbar med hälsofrågor kan arbeta rimligt säkert, eller är det utsiktslöst att få till en positiv utveckling där? Finns det ett arbete där som kan bedömas vara positivt?

Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack så mycket för relevanta och bra frågor!

Jag kan bara hålla med Karin Enström – Rysslands agerande betraktas också av oss som destruktivt i många delar. Nu uppges det att Ryssland har en nästan total dominans i lufrummet, och hittills har man framför allt bombat icke Isilstyrda områden. Man har bombat oppositionen.

Här är det, precis som Karin Enström säger, viktigt att EU uppträder enigt och tydligt gentemot Ryssland och kräver att man i stället ska försöka hitta en konstruktiv position och ett konstruktivt agerande. Det känner jag att det än så länge finns stor samsyn kring i EU-sammanhangen.

När det gäller Désirée Pethrus också mycket viktiga fråga ska man komma ihåg att det nu pågår en fredsprocess som leds av FN. Det vi kan göra är att spela in olika synpunkter, till exempel direkt till Staffan de Mistura. Det har vi gjort, för han är här regelbundet och träffar oss. Vi är tydliga med att skicka med honom budskap som rör allt från att det ska vara en inkluderande process som rör också kurder och andra kristna grupper till, förstås, kvinnors deltagande. Det har varit bland våra viktigaste frågor att driva, där vi har sett tydliga brister i processen hittills.

Det som har syns på sistone är att Ban Ki Moon och FN engagerar sig på ett annat sätt. Det blir i eftermiddag ett extrainsatt möte i säkerhetsrådet om det som har hänt i Madaya. Jag har också sett mycket skarpa uttalanden av FN:s generalsekreterare på sistone, så det finns en annan dynamik i hela processen. Man vill också stödja den etablerade fredsproceduren.

Det är en relevant och svår fråga du ställer om samtal med Asadregimen, Markus Wiechel. De flesta bedömare, förutom några som driver stödet till Asad, inser ju att en regim som har bombat sin egen civilbefolkning och dödat sina egna medborgare på det sätt som vi har sett i Syrien inte kan ha en roll i att bygga Syriens framtid.

Samtidigt är det här på ett sätt en förutsättning för att man ska hitta en övergång. Det Staffan de Mistura pekar på är att det är syrierna själva som måste få chansen att välja vem de ska ha som ledare framöver. Det är i hög grad det själva proceduren går ut på – att hitta en process som leder fram till det.

Men vi måste också bestämma oss för att ta ställning. Vi bjuder inte in till exempel kvinnor som representerar Asadregimen, utan det är oppositionen som är representerad.

Samtidigt kan man hamna i svåra avvägningar lokalt och regionalt i fråga om hur man ska skapa en konstruktiv process framöver. Det är alltså ingenting som är enkelt, och ibland rasar alltihop samman. Oppositionen agerar inte alltid särskilt samordnat eller entydigt eller på ett sätt som vi direkt kan stödja. Även oppositionen begår övergrepp och misstag.

Det här är verkligen en jättesvår situation, men vår syn är att Asadregimen inte kan ha en framtid i Syrien. Vi kommer att undvika och har som princip att inte samarbeta med Asadregimen.

Hur man undviker att stödet hamnar i fel händer är alltid den stora och svåra frågan och den viktiga frågan. Det vi kan göra – och förstås har gjort med ett mångårigt bistånd och utvecklingsbidrag till många länder – är att välja organisationer som vi vet är etablerade, där man i högsta möjliga grad kan kontrollera vad pengarna används till och att de kommer fram. FN-organen och stora väl respekterade internationella organisationer gör sitt bästa för att komma fram.

Det finns ofta krav på oss – man säger: Kan ni inte gå via någon liten organisation som vi känner till eller har kunnat besöka? Här har vi konflikten mellan att kunna följa upp och kontrollera och representera skattebetalarnas intressen samtidigt som man förstår att det ibland vore det bästa sättet. Vi måste ju kunna redovisa hur pengarna används.

Det är riktigt, Amineh Kakabaveh, det som sas om kurderna. Det är en otroligt viktig fråga också för oss att se till att det blir en inkluderande fredsprocess. Vi har sett hur det går i de länder där man inte har det, som i Irak. Omedelbart hamnar man i stora problem, och man bygger in konflikter. Att det också finns religiösa intressen och motsättningar vet vi, men det är i vårt intresse att se till att det blir en inkluderande process.

Det ordföranden säger om priset på mediciner är riktigt. Det ingår i förtroendeskapande åtgärder att till exempel ha vapenvilor så att man kan komma in med humanitärt stöd. Det är en viktig del, ett viktigt element, i fredsprocessen nu.

Resten är en fråga som faktiskt har kommit upp i panelen jag sitter i som rör humanitärt stöd, nämligen att man har en sådan felaktig bedömning av vissa länder. Det blir missvisande när länder räknas som medelinkomstländer men har områden som verkligen är fattiga. Hela den här kategoriseringen är mycket olycklig, och det har vi pekat på som ett element.

Behoven i Syrien nu är ju enorma. Man räknar med att det är 2 miljoner barn i Syrien som inte går i skola. Det är klart att för landets framtid är det helt avgörande vad som sker framöver. Det är en fråga som är jätteviktig för oss.

Anf. 29 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr ordförande! Tack, utrikesministern, för inlägget! Jag har några följdfrågor.

I dag ger Sverige bistånd till Islamic Relief genom Sida. Islamic Relief har kopplingar till al Qaida-grupper och till salafistgrupper. Det är nästan som om man talar med två olika parter.

Att det är okej att ge bistånd till grupper som har starka kopplingar till al-Qaida är en sak, men samtidigt verkar Sverige inte göra särskilt mycket åt att de enda sanna och tydliga demokratiska krafterna i Syrien – till exempel SDF, som jag nämnde tidigare, som främst består av sekulära kurder – inte får delta i fredssamtalen. Det är minst sagt allvarligt, för det största hoppet för fred i Syrien i dag är SDF, den kurddominerade alliansen i norra Syrien.

Vi kommer aldrig att nå fria val och demokrati i Syrien om vi inte når fred. Det bästa sättet är att samtala med alla parter som inte är extrema och inte drivs av den fanatism som finns hos olika salafistgrupper, oavsett om de heter Ahrar al-Sham, al-Nusra eller IS.

Av den anledningen kan man se SDF som ett föredöme som faktiskt har lyckats nå vapenvila med flera av de här grupperna och som dessutom kämpar för fria val.

I och med att de här krafterna utesluts från samtal borde det vara självklart att Sverige tar aktiv ställning för att försöka främja de demokratiska grupper som finns genom att stödja SDF men också genom att försöka förbättra möjligheterna till fredssamtal. Vi når som sagt inga demokratiska val om vi inte kan få till fredssamtal – även med grupper som kanske inte är så trevliga men som förhoppningsvis kan förbättras.

Anf. 30 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Jag har en fråga eller snarare en vädjan.

Utrikesministern lyfter upp vikten av att barn i Syrien går i skolan. Det är väldigt många barn – minst 2 miljoner; mörkertalet är stort – som inte har gått i skolan på många år.

Jag vill vädja om att utrikesministern betonar att barn som är flyktingar i kringliggande länder också får gå i skolan. Ett längre perspektiv, ett framtidsperspektiv, ser annars mörkt ut. Om de här barnen inte går i skolan, vilka är det då som ska bygga det fria, demokratiska Syrien?

Det är otroligt viktigt just nu att barnen i länder runt omkring och alla flyktingbarn får gå i skolan och lära sig om demokrati, mänskliga rättigheter och tillägna sig andra kunskaper och förmågor. Om utrikesministern kan betona barns rätt till skola vore det jättebra.

Anf. 31 AMINEH KAKABAVEH (V):

När det gäller stödet som Sverige och omvärlden bistår med för att återuppbygga, till exempel genom att starta skolor och sjukvård, är det viktigt att lyfta fram och betona att de flesta lärare och läkare som skulle kunna bygga upp sitt samhälle befinner sig utanför Syrien. De är i Sverige eller Tyskland eller i grannländerna, där de fattigaste flyktingarna hamnar.

Det innebär att ett enormt kapital saknas där. Det är inte bara i form av bistånd och pengar. Man måste också se till att dessa människor kan bygga och undervisa. Det är dessa lärare och läkare som kan utbilda andra. Därför måste man ha två bollar när man talar om bistånd. Det bästa biståndet är egentligen det tänkande kapitalet och den kunskap som behövs.

Därför är det mycket viktigt att vi ser till att fred ska vara möjlig så fort som möjligt för att fler inte ska ta sig ut och för att de ska kunna bygga sitt eget land och utbilda barn och ungdomar.

2015/16:24
15 januari

Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag kan säga följande: Vi önskar att det var upp till Sverige att bestämma vilka som ska sitta med vid förhandlingsbordet. Men så är det inte. Det är en FN-ledd process, och oppositionen ska enas om en delegation på 30 personer. Detta är etablerat enligt reglerna för hur processen ska fortskrida. Listan är ännu inte offentliggjord över vilka dessa personer är. Det ser vi fram emot.

Det som vi har gjort är att verka genom till exempel kontakterna med Staffan de Mistura och i FN-sammanhang. Det är där vi kan hävda vilka vi menar måste vara representerade. Det ska vara en inkluderande process. Vi måste se till att den har rätt bredd och rätt profil.

Vi har också genom möten och dialoginitiativ försökt bidra till allt detta. Vi tycker att det behövs både från politiska grupper och från de väpnade moderata oppositionsgrupperna.

Det är ännu oklart – det har ännu inte offentliggjorts – hur kurderna ska inkluderas. Det är framför allt PUD som diskuteras här. Gruppen har inte engagerat sig med oppositionen, och detta är mycket känsligt just nu. Men Staffan de Mistura och de andra jobbar med denna fråga om kurderna också. Nu har man lyckats enas i Riyadh, och vi väntar på att de ska offentliggöra hur denna lista ser ut.

Dessutom pågår en process om hur man ska definiera vilka som är terrorister. Det är också en viktig och jättesvår fråga.

Jag vet inte om jag ska vara bekymrad, Ulrika Karlsson. Du och jag är allt oftare helt eniga. Detta är en fråga där vi helt och hållet har en samsyn om hur viktigt det är med barnen och att vi fortsatt jobbar framför allt med UNHCR och Unicef. För att återigen referera till den panel som diskuteras i FN-sammanhang är frågan: Hur ska vi åstadkomma undervisning för så många barn som bor i flyktingläger som har existerat i generationer? Det är en investering för framtiden om man kan få fram utbildning. Jag kan därför bara hålla med dig. Detta är någonting som jag personligen driver och som jag tycker är en i allra högsta grad moralisk fråga för oss.

Vi kommer under lunchen att få träffa Jordaniens utrikesminister Judeh. Det är ett tillfälle att få tala med honom. Jag har tidigare också skrivit brev till Judeh om denna typ av frågor. Det är nämligen viktigt hur de agerar. Det är också viktigt att vi får exempel på hur man kan göra detta på ett effektivt sätt.

Jag tror att jag också har svarat på Amineh Kakabavehs frågor om den principiella hållningen som vi i hög grad delar.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Vi kan återkomma till lunchdiskussionen när vi har gått igenom dagordningspunkterna.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, och det finns en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 4, Irak. Här antogs rådsslutsatserna redan före jul, den 14 december. Men det blev ingen diskussion den gången. Vi har alltså också behandlat denna fråga. Därför kanske denna punkt kan gå ganska fort.

Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Den planerade diskussionen vid FAC i december sköts upp. Då antogs rådsslutsatser, precis som ordföranden säger. Man kan säga att detta blir ett sätt att operationalisera dessa rådsslutsatser om att stärka EU:s engagemang och att ge stöd till Irak och premiärminister al-Abadi och andra reformvänliga krafter. Hur gör man det?

Det blir också tillfälle att utbyta åsikter om utvecklingen i Irak. Jag behöver inte gå tillbaka till det nu.

Det som är viktigt att poängtera och som har hänt sedan december är att man har gjort ganska viktiga framsteg i kampen mot Daish. Ramadi är till stor del, men inte helt och hållet, befriat som vi till att börja med hoppades på. Det är till stor del befriat, men det finns motståndsfickor kvar där.

Det var ISF som tillsammans med sunnitiska stammar gick till offensiv mot Daish. I norr har peshmergan tagit tillbaka Sinjar från Daish.

I rådsslutsatserna finns beslut om att se över möjligheterna att stärka engagemanget för Irak. Regeringen tycker att det är viktigt att vi nu undersöker möjligheterna vad gäller politiska och ekonomiska reformer, en säkerhetssektorreform, stabilisering av befriade områden och stöd till nationell försoning. Med EU:s syn på långsiktiga insatser har EU nämligen ett klart mervärde här.

Anf. 35 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Det finns mycket kring Irak som man skulle kunna ta upp. Men jag vill ta upp en sak som inte finns med här och som nog inte fanns med förut heller. Det gäller konflikten mellan KRG och Bagdadregimen så att säga. Finns det med på dagordningen att diskutera hur man ska få till en lösning om framför allt de ekonomiska frågorna och fördelningen av resurser.

Det andra som jag vill ta upp är de kristnas situation och hur man ska lösa säkerhetssituationen. Finns det över huvud taget någon diskussion om hur man ska hitta en lösning för att de ska kunna återvända till sina hem.

Det tredje som jag vill ta upp är Mosul. När jag strax före utrikesministern var i irakiska Kurdistan träffade jag många kristna ledare. När det gäller diskussionen om man nu ska återta Mosul kommer förmodligen över en halv miljon människor att hamna på flykt. Kurdistan anser sig inte kunna ta emot den gruppen eftersom man redan har en så stor andel flyktingar.

Finns det någon beredskap inom EU för hur detta ska hanteras? Man vill inta Mosul och bekämpa Isil där. Vad finns det för plan för den flyktingkris som då kan uppstå?

Anf. 36 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag vill instämma i det som Désirée Pethrus sa. Det var precis det som jag ville fråga om, även om det är interna angelägenheter i Irakkonflikten om de ekonomiska resurserna och budgetfördelningen. Man har stoppat detta till kurderna, till KRG, ganska länge. Det är mycket viktigt att detta finns med i denna konflikt.

Även om stora delar av Irak, både Sinjar och Ramadi, blir befriade finns det många i Daishgrupperna som själva är bosatta i Mosul och dessa områden. För att lösa denna konflikt måste också de andra minoriteterna få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. Den regering som finns måste också se till att dessa områden inte eftersätts ekonomiskt, socialt och politiskt för att det ska bli ett stopp på kriget. En hel del handlar om orättvisor. Men det handlar också om kunskaper, religionskonflikter och så vidare. Detta är inte lätt, men det är bra att ha detta perspektiv.

Anf. 37 JOHAN NISSINEN (SD):

Jag hänvisar bara till vad vi sa i utrikesutskottet i går om denna punkt.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Innebär det en avvikande mening, eller är det bara ett yttrande?

Anf. 39 JOHAN NISSINEN (SD):

Ja, det innebär en avvikande mening från utrikesutskottet i går.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Det var information där. Men vill du nu anmäla en avvikande mening med den motivering som ni nämnde där?

Anf. 41 JOHAN NISSINEN (SD):

Ja.

Anf. 42 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag tackar för frågorna. Jag ska börja med Désirée Pethrus fråga om flyktingarna.

I morse på nyheterna rapporterades det att det kan komma upp till ytterligare 1 miljon flyktingar till Europa. Jag tror att vi kan konstatera att EU inte är berett än. Det är en bra bit kvar. Från den svenska regeringen har vi varit mycket kritiska till hur denna fråga har behandlats och faktiskt också till hur dåligt genomförda många av de åtgärder som det redan har beslutats om är. Det handlar om fördelningssystemet och motagningscentrum. Det återstår så mycket. Det handlar också om den samsyn som vi bör ha om hur vi ska hantera denna fråga. Detta kommer att bli en prövotid för det holländska ordförandeskapet; den saken är klar. Det kommer att bli en av de allra viktigaste och svåraste frågorna för dem att lösa.

Det handlar om precis det som du säger, Désirée Pethrus. Det är precis det som kommer att vara utmaningen och att vi ska vara redo och ha beredskap för det. Det är klart att vi kommer att fortsätta att driva denna fråga i EU-sammanhang.

Jag har också berättat om försvarsministerns och mitt besök i Erbil i Irak. Vi träffade vår trupp där. Vårt budskap genomgående till regimen i både Bagdad och Erbil var att de måste lösa detta i förhandlingar. Det kan vi inte lösa åt dem, utan det måste ske i en inkluderande politisk process. Vi uppmanade dem att fortsätta med nödvändiga reformer, dialogen och samtalen. Det är bara så man kommer fram i denna fråga.

De har enorma utmaningar, från säkerhetssituationen till ekonomin och till flyktingsituationen i landet. Det står verkligen och väger på många sätt.

Men att det ska vara en inkluderande process är ett tydligt budskap och kommer att fortsätta att vara det.

Jag ska också säga något om kristna grupper och skyddet för dessa grupper. Det diskuteras ofta och jag får ofta frågor om man ska göra särskilda zoner. Jag kan bara repetera det som jag har sagt förut. Hur sympatisk denna tanke än är ställer det mycket stora krav på att säkerheten i så fall garanteras, så att man inte riskerar att göra måltavlor eller dödsfällor för olika grupper av människor. Än så länge har vi inte sett hur det skulle kunna bli praktiskt möjligt, utan man måste åstadkomma en förbättrad säkerhetssituation, så att man faktiskt kan skydda civilbefolkningen och skydda dessa grupper som är utsatta för fruktansvärd förföljelse och fruktansvärt dödande. Detta kan man bara fortsätta att sträva efter på bästa sätt. Men jag tycker inte att man kan utlova att detta skulle vara en lösning på alla dessa problem, i alla fall inte som det hittills har sett ut och har framkommit i diskussionerna om det.

Men jag har största sympati för tanken teoretiskt. Men hur ska detta genomföras i praktiken? Däremot måste man uppmärksamma deras utsatthet och hur situationen ser ut rent faktiskt för många av dessa grupper.

Anf. 43 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har en kort kommentar. Jag anmäler ingen avvikande mening, men det är ändå viktigt att notera att det anges att av 1,3 miljoner kristna i Irak finns det nu ungefär 250 000 kvar. Det är klart att om det inte finns någon strategi måste, precis som de kristna sa, alla lämna landet. De har funnits där i flera tusen år. Det vore oerhört tragiskt. Därför skulle jag vilja att EU ändå hade med detta på agendan. Egentligen skulle jag vilja att vi driver att det finns noterat på något sätt i slutsatser eller liknande.

Anf. 44 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag har ingenting emot att påpeka det och göra detta medskick från er. Jag tar det som ett medskick, så får vi se hur diskussionen går. Detta är självfallet någonting som vi måste uppmärksamma och ta på allra största allvar.

Vi ska påpeka just de här siffrorna också, alltså hur det rent faktiskt ser ut på marken. Sedan måste vi också diskutera hur vi hjälper till att skapa det skyddet.

Jag är säker på att den frågan kommer upp i diskussionen, men jag har inget emot att ta med det medskicket från er.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning samt att det finns en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Ukraina.

Anf. 46 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Vi förväntas diskutera Ukrainas reformarbete i ljuset av att frihandelsdelen av EU:s associeringsavtal med Ukraina har trätt i kraft, glädjande nog, från den 1 januari.

Senast vi diskuterade det här var i december förra året, och då var det inom ramen för det östliga partnerskapet. Det förväntas inga rådsslutsatser, och det är tydligt att ett demokratiskt och ekonomiskt välmående Ukraina är av stor strategisk vikt för EU och för regionen i stort. Det är också det mest slagkraftiga svaret på Rysslands aggression.

Regeringen driver att EU:s stöd till ukrainska reformer måste stärkas och att EU inte ska missa det här tillfället att hjälpa Ukraina att genomföra reformerna just nu. Det här medför samtidigt smärtsamma och politiskt känsliga beslut. Det är tufft för den ukrainska regeringen att säga: Nu ska ni lida ännu mer för att vi ska gå i den här riktningen och få fullfölja vårt val för framtiden.

Här behövs mer inom korruptionsbekämpningen, offentlig förvaltning och framför allt decentralisering. Det är stora och tunga reformer. Folkets stöd för de här reformerna och för en reformvänlig regering riskerar att urholkas om de inte ser resultat i vardagen, framför allt när det gäller korruptionen, och också om de inom ramen för Minskprocessen tvingas till alltför långtgående eftergifter mot Ryssland. Man ska ju göra de här reformerna och samtidigt kämpa mot Ryssland i östra Ukraina.

Regeringen har drivit att EU:s rådgivande insats för en säkerhetssektorreform i Ukraina, EUAM, ska utvecklas. Det har nu resulterat i en överenskommelse om att man ska operationalisera det här – det är ett lite byråkratiskt ord vi använder för detta – alltså att sprida det och få en regional närvaro i Lviv och i Charkiv.

Det är en framgång för Sverige och vårt engagemang för Ukraina. Om det bara är i Kiev finns det inte fullt ägarskap av den här frågan. Då ser de inte att det här är ett verktyg för oss, utan man måste ut i landet och visa vad det kan ha för nytta också i fält och i regionerna.

Det är möjligt att frågan om kontakter med Ryssland också kommer att tas upp vid FAC, trots att de trilaterala samtalen mellan EU-kommissionen, Ukraina och Ryssland om Ukrainas implementering av frihandelsavtalet med EU inte längre borde vara aktuella i ljuset av Rysslands handelspolitiska åtgärder mot Ukraina. Regeringen anser att ökade kontakter med Ryssland inte ska få äga rum på bekostnad av EU:s grundvärderingar. EU måste faktiskt fortsätta att stå enat i stödet till Ukraina för deras suveränitet och territoriella integritet.

Anf. 47 KARIN ENSTRÖM (M):

Ordförande! Jag tror att det är bra att ha en diskussion som koncentrerar sig på vad som händer inne i Ukraina och de, precis som utrikesmi-

nistern säger, väldigt svåra beslut man har framför sig. Även ukrainarna själva beskriver det här som att här står Europas kamp i frågan om att själv få välja sin väg, och man ser sig som en symbol för andra länders möjlighet att kunna välja väg. Skulle det misslyckas i Ukraina skulle det bli mycket mörkt, inte bara för ukrainarna utan också för fler länder som är i liknande situation.

Därför är det oerhört viktigt och bra, och det måste vara regeringens absoluta toppprioritering, att trycka på övriga medlemsländer att fortsätta bidra på bästa sätt för att man ska kunna lyckas med det man har föresatt sig.

Samtidigt går det inte att utesluta Ryssland i diskussionen om Ukraina. Jag hoppas verkligen att det blir en tydlig signal att de här tri-lateral samtal faktiskt inte kan fortsätta när Ryssland har agerat på det här sättet. Jag gillar skrivningen om att de handelspolitiska åtgärder som Ryssland har vidtagit är oacceptabla. Då är det inte meningsfullt att fortsätta de här samtalen.

Jag förstår att sanktionsfrågan inte kommer upp här, men jag undrar om utrikesministern ändå kunde säga någonting om hur Sverige fortsätter att hålla trycket uppe när det gäller detta och också något om den lite större frågan om partnerskapsländer och det östliga partnerskapet. Vi har diskuterat det tidigare, och medlemskapsperspektivet är väl inte så populärt just nu, men finns det ändå några vägar för att hålla den lågan levande? Det skulle jag vilja att regeringen gör.

Anf. 48 JOHAN NISSINEN (SD):

Jag skulle vilja anmäla en avvikande mening. Vi instämmer i regeringens ansats och mål att mota Ryssland från Ukraina och att förhindra liknande utpressningssituationer som vi ser i dag. Även syftet med reformarbetet ser vi som lovvärt.

Däremot anmäler vi avvikande mening när det gäller de medel som används för att nå dit. Som kommissionen själv säger är harmoniseringen utan motstycke. EU medger bland annat etableringsrätt och ökad fri rörlighet för arbetstagare och personer. Avtalen i sig, både AA och DCFTA, har alldeles för mycket inslag av framtida EU-medlemskap för att vi ska anse att det är rätt väg att gå.

Regeringen måste på detta område tänka om och inse att EU inte kommer att klara av att hantera alla de utmaningar som ett framtida medlemskap för Ukraina kommer att medföra, för att inte tala om de enorma merkostnader som detta även skulle innebära för de svenska skattebetalarna.

Anf. 49 TINA ACKETOFT (L):

Det känns som att vi har en stark samsyn när det gäller vikten av Ukrainas möjlighet att vända sig mot väst. Även om vi i alla andra sammanhang, liksom här, är tydliga med att det naturligtvis är ukrainarna själva som måste bestämma sin framtid och vilken väg de vill gå måste vi ändå påminna oss om att startskottet till hela det här var just att Ukraina hade beslutat sig för att de ville vända sig mot väst och att Ryssland då steggade in. Det kan vara intressant.

Sanktionsfrågan tog min kollega i Moderaterna upp, och den finns inte på agendan nu, men jag vill ändå höra lite hur diskussionerna går. Jag vill också höra om utrikesministern fortfarande känner att det är ett enat EU som verkligen står för den linje som Sverige nu framhåller. Vi ser tydligt att Putins mediemaskineri håller på att ta sig in i de svenska medierna, och samma sak sker över hela Europa. Det känns som att det sakta men säkert undergräver även normalt sansade människors förtroende för andra, oberoende medier. Det är inte alltid helt lätt att se skillnaden mellan vad som är extrem högerretorik och vad som är sanningen, om det nu finns en sådan.

Känner man alltså att det fortsatt finns ett enat EU, och hur går diskussionen om sanktionerna?

Anf. 50 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Jag vill inskräpa det som Karin Enström var inne på med att närmandet mellan Ukraina och EU är något som kan vara positivt i framtiden. Vi skulle kunna hamna i ett bra läge. Vi har redan etablerade handelsförbindelser med Ukraina, och vi kan se en större marknad för EU tack vare Ukraina. Det kan också ge ringar på vattnet i den fortsatta associeringsavtals- och partnerskapsdiskussionen som förekommer. Jag välkomnar en liten inblick i detta från utrikesministern.

Sedan skulle jag gärna vilja höra lite mer om hur det ser ut när det gäller frågan om fler EU-observatörer på plats för att kontrollera att det kalla läge som har uppstått nu består och att det inte förekommer alltför mycket trakasserier och uppstår konflikter och dispyter. Har ni fått sådana signaler; finns det sådana uttryck i dagsläget? Hur väl och hur mycket mer har EU tagit position i Donbassregionen med mera?

Anf. 51 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag håller med Karin Enström om att det är viktigt att vi fortsatt trycker på i EU-sammanhang. Vi betraktas som mycket aktiva i Ukrainafrågan. Det är ingen tvekan om var vi står. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Vi driver frågan, och vi är aktiva i förberedelserna och i kontakter och så. Det kommer vi fortsatt att vara.

Vi säger, precis som Karin Enström också påpekar, att vi inte tycker att de här trilateralerna med Ryssland om Ukrainas DCFTA ska fortsätta, därför att man inte har gjort några framsteg under hittills 23 möten. I stället har Ryssland suspenderat frihandelsavtalet, infört ett livsmedels-embargo och förbjudit transit av ukrainska varor genom Ryssland till exempelvis Centralasien. Det är vad som har hänt. Vi tycker inte att det här är meningsfullt, och vi delar alltså synen på detta.

Ryssland kommer att diskuteras på utrikesministermötet i mars. Vi får alltså tillfälle att återkomma till det, men som ni känner väl till också i den frågan har vi tillhört dem som har hållit fast vid sanktionerna och betonat deras roll och att inte ge upp detta. Det handlar ju om genomförandet av Minskavtalet och om det avtalet i dess helhet. Den linjen fortsätter vi att driva.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det kan också handla om att bedömningen av genomförandet av Minsk-överenskommelsen spelar in. Vi kan alltså inte säga exakt hur diskussionen kommer att gå, men vår hållning är klar och vi kommer att fortsätta att hävda den också inför mötet i mars. Det får vi chans att återkomma till här.

Jag är glad för den här samsynen, för det ger bilden internationellt och i EU-sammanhang att Sverige står enat och har en politisk samsyn kring det här.

Det är OSSE och de observatörerna som Pyry nämner. Vi bidrar med 23 observatörer, och vi vill gärna se att det blir fler observatörer också i OSSE-sammanhang. Det är inte alltid lätt med OSSE. Vi har ju Ryssland med runt bordet, och det har en påverkan på hur ambitiöst OSSE kan vara. Men det här är någonting som vi driver och som vi hemskt gärna vill se. Vi menar att det är viktigt att vi fortsätter att vara mycket uppmärksamma och att vi har bra insatser när det gäller observatörskapet.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en delvis avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi är då klara med den ordinarie dagordningen. Jag tänkte att vi skulle ta upp lunchdiskussionen som nämndes. Vill utrikesministern säga någonting om den?

Anf. 53 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det enda vi kan säga är att det är en informell lunch med Jordaniens utrikesminister Nasser Judeh. Det som är tänkt att vi ska diskutera är förstås EU:s engagemang med Jordanien. Vi förutser att många av de frågor som vi har på dagordningen faktiskt kan tas upp med Judeh – till exempel antiterrorism och migration förutom situationen i grannländerna.

Det ska bli intressant. Det här med utbildning och att de har något pilotprojekt ska det bli spännande att höra om, men framför allt hur de ser att EU kan samarbeta med grannländer som, i det här läget i alla fall, är konstruktiva och som försöker hjälpa till och kan ha en dialog med EU om hur vi bäst tar de här frågorna framåt.

Anf. 54 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag har ett medskick som är viktigt med tanke på utrikesministerns engagemang i exempelvis barns och kvinnors situation och regeringens feministiska utrikespolitik. Vi måste tänka på detta i alla sammanhang. Jordanien har till exempel en lagstiftning som medger att barn gifts bort tidigt, och den har inte ändrats. Jag undrar om utrikesministern kommer att lyfta upp detta.

Det handlar om både barns och kvinnors rättigheter och möjligheter att själva kunna bestämma i stället för att nio- och tioåringar blir bortgifta. Det var detta jag tänkte skicka med. Kommer utrikesministern att ta upp den frågan?

Anf. 55 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Jag vet inte vilket utrymme det finns för utrikesministern att ställa frågor eller göra kommentarer under lunchen, men det kommer onekligen att bli intressant att höra Jordaniens perspektiv.

Jordanien har tagit ett stort ansvar och fortsätter att göra det. Detta innebär naturligtvis otroligt stora utmaningar för det jordanska samhället. Just nu är var fjärde invånare – eller alla fall en stor andel – flykting från Syrien. Likväl har man stora problem med att många barn inte går i skolan och inte har gjort det under lång tid.

Jag ingick i en delegation inom Interparlamentariska unionen som var i Jordanien och granskade situationen för flyktingar. Vi lämnade en rapport där en av rekommendationerna var att lyfta förbudet för utländska personer att arbeta som lärare, då lärarbristen är en av anledningarna till att man inte har möjlighet att erbjuda barn att gå i skolan. Det lyfte vi upp med premiärministern. Jag har inte följt upp detta den senaste tiden, men ett tips är att utrikesministern kanske kan följa upp frågeställningen, om den fortfarande är aktuell och förbudet inte har lyfts.

Anf. 56 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Om du har rapporten kan jag ta den med mig snarast möjligt. Jag tycker att det är ett jättebra konkret förslag och en fråga som jag gärna ställer till Nasser Judeh på lunchen. Jag vet inte hur det blir upplagt. Man är alltid lite beroende av hur formatet är och hur mycket tid man får, men jag tycker att det är ett bra exempel.

Din fråga, som i och för sig har en lite annan karaktär beroende på om vi diskuterar specifika situationer i flyktinglägren, är precis en sådan fråga som vi också har drivit via vår representation i Amman. Det är frågor som vi tar upp i de bilaterala kontakterna.

Jag tar detta som ett medskick, och jag ska se hur jag kan ställa konkreta frågor. Om jag inte kan göra det direkt vid mötet kan jag prata med honom bilateralt, även om dessa frågor. Det är utmärkt input. Tack för det!

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Jag föreslår att vi gör så här, eftersom vi inte vet om vi ens kommer att kunna ta till orda: Om möjligheten uppstår finner jag att det finns en samsyn, med tanke på diskussionen hittills och att samsyn funnits kring de frågor som tagits upp på mötet så här långt och som säkert också kommer att tas upp under diskussionen. Jag gör bedömningen att det finns stöd för regeringens inriktning, i den mån man får chansen att yttra sig.

Finns det någon annan övrig fråga som kommer att tas upp?

Anf. 58 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, herr ordförande, ingen sådan har annonserats.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket! Vi önskar lycka till på mötet och önskar en god fortsättning på det nya året.

2015/16:24
15 januari

Anf. 60 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Tack detsamma!

§ 1 Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 DÉSIÉE PETHRUS (KD)	1
Anf. 3 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 5 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 8 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	3
Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C).....	3
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 11 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	3
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	4
§ 2 Utrikes frågor.....	5
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 17 DÉSIÉE PETHRUS (KD)	5
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 21 KARIN ENSTRÖM (M).....	7
Anf. 22 DÉSIÉE PETHRUS (KD)	7
Anf. 23 MARKUS WIECHEL (SD)	8
Anf. 24 JOHAN NISSINEN (SD)	8
Anf. 25 TINA ACKETOFT (L)	8
Anf. 26 AMINEH KAKABAVEH (V)	8
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 29 MARKUS WIECHEL (SD)	11
Anf. 30 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	12
Anf. 31 AMINEH KAKABAVEH (V)	12
Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 35 DÉSIÉE PETHRUS (KD)	14
Anf. 36 AMINEH KAKABAVEH (V)	14
Anf. 37 JOHAN NISSINEN (SD)	14
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 39 JOHAN NISSINEN (SD).....	14
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 41 JOHAN NISSINEN (SD).....	14
Anf. 42 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	15
Anf. 43 DÉSIÉE PETHRUS (KD)	15
Anf. 44 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	16

Anf. 46	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16
Anf. 47	KARIN ENSTRÖM (M).....	17
Anf. 48	JOHAN NISSINEN (SD).....	17
Anf. 49	TINA ACKETOFT (L)	18
Anf. 50	PYRY NIEMI (S).....	18
Anf. 51	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	18
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 53	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	19
Anf. 54	AMINEH KAKABAVEH (V).....	19
Anf. 55	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	20
Anf. 56	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	20
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 58	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	20
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 60	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	20